

Jægerportræt 58

**Cæsar Guerini Ellipse Limited:
Italiensk letvægtsskønhed**

At vælge et letvægtsgevær giver bl.a. en kraftigere rekyle.

Side 52

Jægerportræt:

Jens Risom

Han er godsforvalter og administrerende direktør på Gisselfeld Kloster og har allerede et langt jagtliv bag sig.

Side 58

Søde drømme

Vi tester det nyeste letvægtssovegrej og undersøger, hvilke produkter der giver dig den bedste nattesøvn i felten og minimal vægt i rygsækken.

Side 64

Søde drømme 64

Raceportræt 74

Kristian Stenkjær

Klumme

Respekt for modpartens synspunkter.

Side 72

Raceportræt:

Engelsk setter

Den er ædel og smuk, og den egner sig perfekt til områder med naturlige vildtbestande.

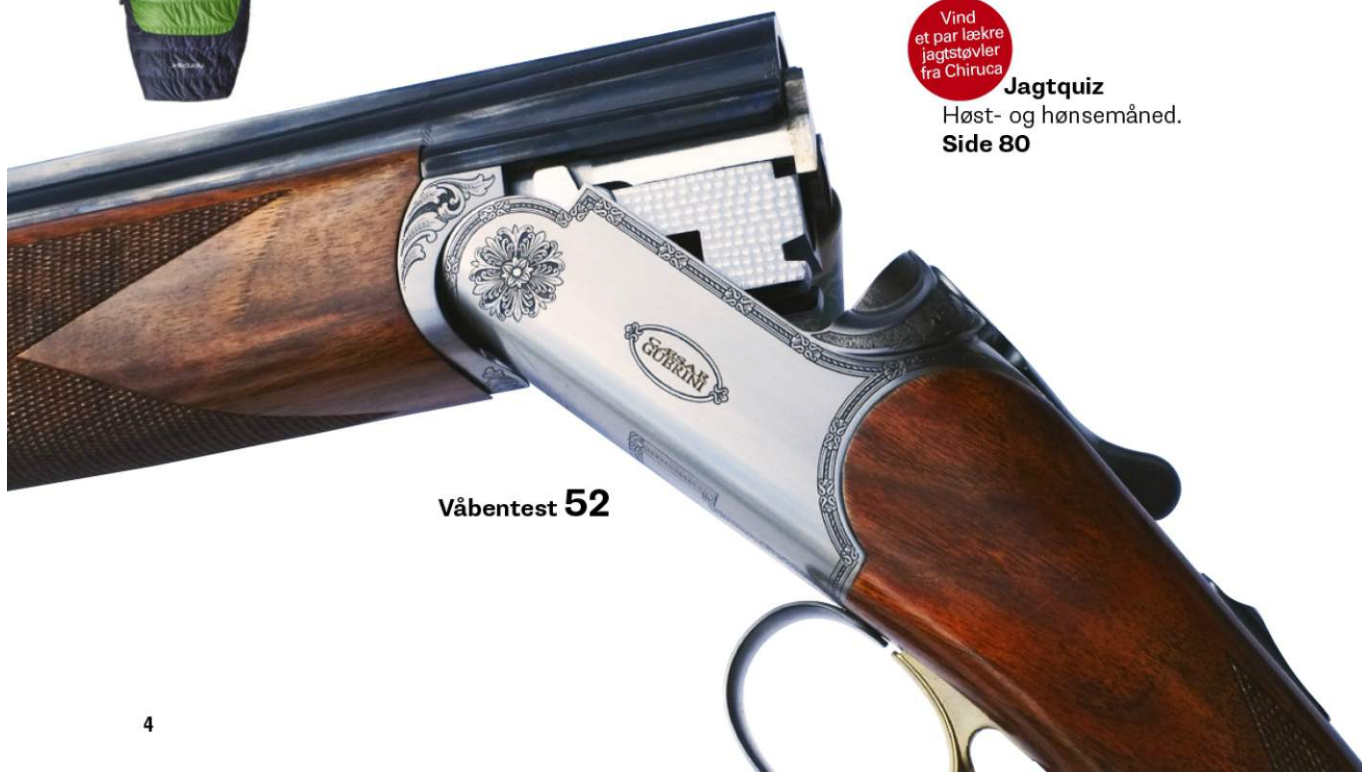
Side 74

Vind et par lækre jagstøvler fra Chiruca

Jagtquiz

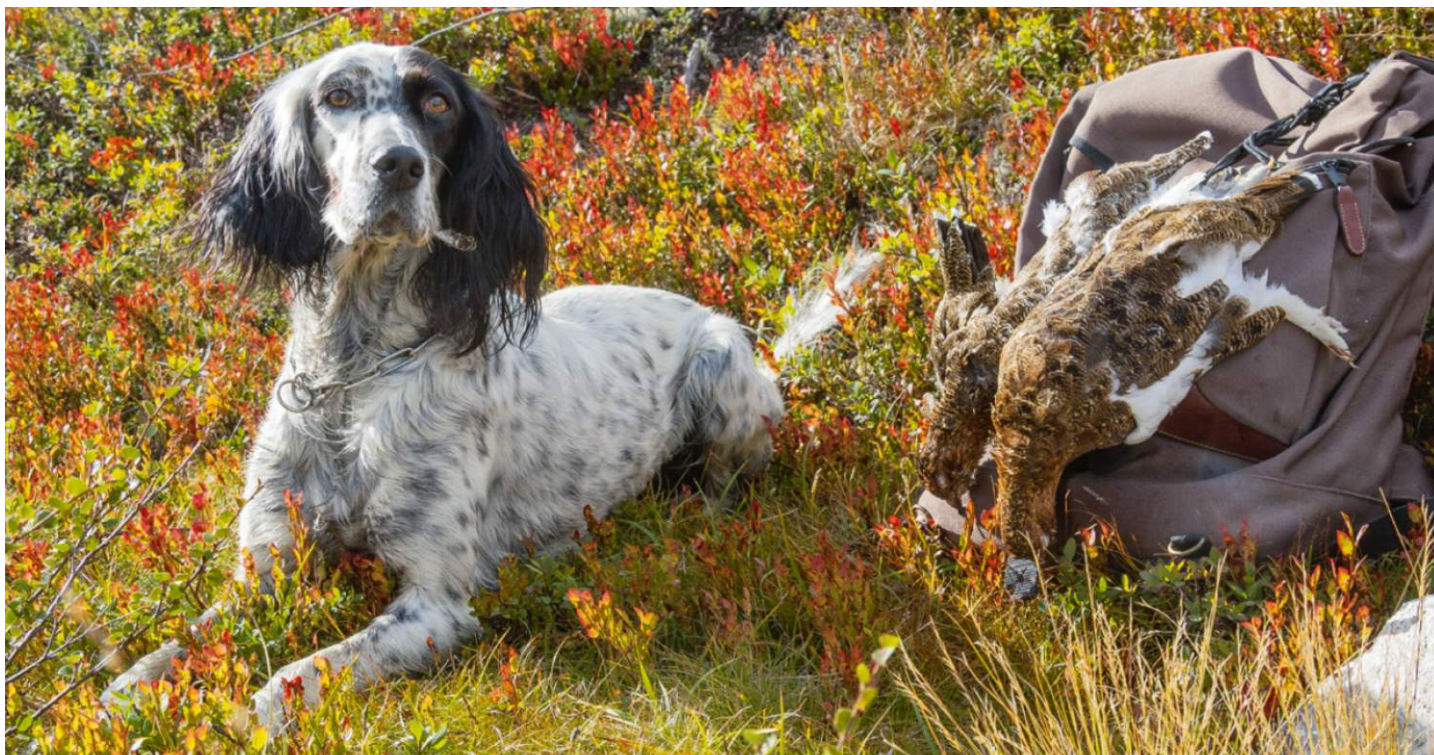
Høst- og hønsemåned.

Side 80

Våbentest 52

Engelsk setter

Hønsefuglejagtens mester

Den er ædel og smuk, og den egner sig perfekt til områder med naturlige vildtbestande. I vores serie om jagthunde er vi nået til den engelske setter.

Af Rolf Andersen Foto Michael Sand m.fl.

Den engelske setter. Alene navnet får en jægers indre film til at rulle. Billeder af kæmpe stubmarker, drivende septemberskyer på en knaldblå himmel, skjorteærmer og jagt med en eller flere settere efter agerhøns.

Det kan næsten ikke blive mere stemningsfuldt end at se denne hurtige og elegante hund i arbejde. Scenen kunne også flyttes til de norske fjelde efter ryp, hvor der kan være langt mellem fuglene, og hvor alting næsten altid går opad. Det kunne også være jagten i det engelske eller skotske højlands uendelige lyngstrækninger og højmoser efter grouse. Steder, hvor man næsten forventer at møde Sherlock Holmes og Dr. Wat-

son på jagt efter en stor, lysende hund. Det er setterens univers, og her er den uovertruffen.

Racen og dens historie

Som den opmærksomme læser nok har gættet, kommer den engelske setter fra, nå ja, England. Størrelsen er mellem 60 og 70 cm, og vægten ligger på 25-30 kg. Pelsen er halvlang og silkeagtig, og den kan være let bølget på nakke og ryg. Den har faner på forbenene helt ned til poterne og på halen. Ørerne er langhårede. Farven er hvid som bundfarve med større eller mindre spætter i sort/blå eller brun. Især i hovedet kan den have større sorte eller brune partier, og næsen er sort eller leverbrun.

Den engelske setter er den yngste af de tre settere. De to andre er gor-

donsetter og irsk setter. Den engelske setter, vi kender i dag, er fra starten af 1800-tallet. Før brugte man i England en spaniel-type kaldet setting spaniels, der havde stand, hvilket moderne spaniels ikke har. Disse hunde blev brugt til jagt med net. Store net blev sat op på strategiske steder, hvor man vidste, at fuglene vil flyve hen, når driverne og deres setting spaniels fik dem på vingerne.

Da det blev almindelig udbredt at bruge skydevåben, opstod der nye behov, blandt andet at hundene kunne apportere. Det havde man i sagens natur ikke haft brug for indtil da, for fuglene fløj jo i nettene. Det var også på denne tid, at man delte racen op i en stødende hund uden stand, der jagede tæt på føreren, og en stående, apporterende hund, den engelske

setter. Den engelske setterklub så dagens lys i 1890.

Racen kom sent til Danmark, længe efter de to tidligere settere, først i det 20. århundrede. Helt præcis i 1918 blev den danske setterklub stiftet. Men setteren blev hurtigt meget populær og var på et tidspunkt sammen med pointeren den mest brugte jagthund i Danmark. Det kan man forvisse sig om, hvis man ser på jagtmalerier rundt i landet. Det er næsten altid en engelsk setter, der er afbilledet i en som regel flot stand. Der findes ikke mange loppemarkeder uden mindst ét jagtmaleri med en engelsk setter.

Pas på udstillingshunde

I Danmark er der nu begyndt at være settere, der udelukkende er avlet på udseende til udstillingsbrug. Det er ikke noget, jeg bryder mig synderlig om. Labradoren led over en tid samme skæbne. Heldigvis var der fornuftige opdrættere, der holdt stien ren, så labradoren blev reddet som jagthund. Det er sådan set helt i orden for mig at avle udstillingshunde. Men at sælge dem til godtroende folk, der tror, de får en jagthund, er ikke i orden. De opdrættere, der avler udstillingshunde, må fortælle, hvad det er for hunde, de sælger.

Det er ikke sjældent, at jeg har skuffede elever, der tror, at deres hund kan blive jagthund. Det har så vist sig, at den ikke havde spor jagt i sig. Man kunne meget direkte sige, at det ville være nemmere at lære den at løse andengradsligninger end at få den til at apportere. Det skulle meget nødig ske for den engelske setter. Kort sagt: Hvis du går i settertanker til jagt, så undersøg nøje, om det er jagtlinjer, der er i din kommende hund.

Temperament og anvendelse

En engelsk setter er ikke nogen særlig god vagthund, så er det sagt. Der er ikke meget lyd i den, men det er en nem og behagelig indehund, der, til trods for at der sandelig er fart over feltet i marken, som regel er rolig, når det er kakkelovnskrogen, der kalder. Selv om den er opmærksom på sin fører og pleasende, er den ikke kli-

strende, hvilket jeg holder meget af. En hund, der springer op, hver gang man rækker ud efter en kop, og sidder med snuden i lommen på en, bliver både jeg og familien træt af.

Man kan måske sige, at den kan tænde og slukke alt efter situationen. Det gør den til en god familiehund uden for sæsonen. De fleste jægere har jo deres hunde inde som familiehunde mellem jagterne.

Anvendelsen af de engelske settere har jeg nævnt ovenfor, men de bruges også tit til sneppejagt. Særlig i Jylland, hvor der ofte er tyndt med fasaner. Til gengæld kan der være mange snep- per, og setteren lærer hurtigt at gå kort i den tætte bevoksning, som sneppejagt som regel foregår i, og for øvrigt også bredt på åben mark, når det gælder hønsefugle.

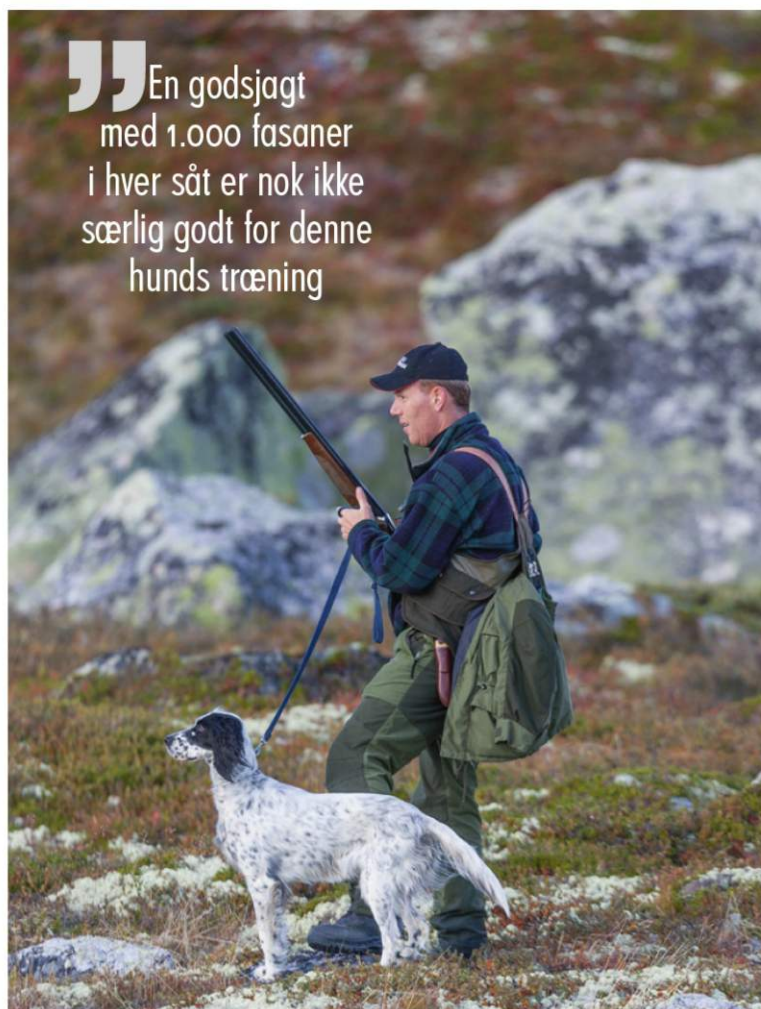
Jeg mener, at områder med en naturlig vildtbestand vil være bedst for en setter. En godsjagt med 1.000 fasaner i hver såt er nok ikke særlig godt

for denne hunds træning, for hver situation skal helst skal være i ro og afsluttes ordentligt.

Træning af setteren

Som altid må basistræning og apportering være sat grundigt fast, før marktræningen for alvor begyndes. Hvis hunden knaldapporterer i marken, er der ingen mulighed for at stoppe det. I mine øjne nytter det ikke det fjerneste at rette hunden i den situation eller at skælde den ud. Den vil ikke forstå en bønne af det, og fejlen ligger egentlig ikke hos hunden, men hos føreren, der er gået for hurtigt frem i stedet for at bygge træningen op på træningspladsen.

De fleste settere, jeg har haft i træning, er bløde hunde, og de kommer ikke til at arbejde med glæde og tillid, hvis man skaber konflikter. Et råd er at have andre til at skyde for dig i starten. Så kan du som fører i ro og mag koncentrere dig om hunden uden ▶

„ Setteren er opmærksom på sin fører og pleasende, men ikke klistrende

også at skulle skyde. Med en ung hund er det næsten umuligt både at skyde og være på, så hunden ikke knaldapporterer. Brug i stedet det første års jagt til træningen, så den bliver sat ordentligt fast. Der er et stort spring fra træning til rigtig jagt.

Til gengæld for den positive træning får du en setter, der meget gerne vil gøre det rigtige. Den skal bare lige forstå planen. Den skal ikke presses for hårdt med apportering, for det kommer ikke lige så nemt til den som en labrador. Men med lidt tålmodighed vil de fleste settere kunne blive stabile og gode apportører, hvis avlen er i orden.

Styr på apporteringen

Sørg for, at apporteringen er i orden, før hunden skal ud at møde rigtige levende fugle. En setter er først og fremmest avlet til at søge og dernæst tage stand. Risikoen er, at hvis hunden bliver taget med på jagt, før apporteringen med glæde sidder fast, kan det snildt ske, at den bliver mere tændt på at finde en fugl at stå for. Derfor er der god fornuft i at lære den apporteringen først for derefter at gå videre til det, den egentlig er avlet til.

Der har tidligere været en vis underprioritering af netop apporteringsdelen hos stående engelske hunde. Det

har muligvis noget med englændernes holdning at gøre før i tiden. En setter stillede fuglen, og efter skudet apporterede labradoren.

I vores lille land er det trods alt de færreste, der har et udvalg af specialiserede hunde, men heldigvis har setterklubben øje på det og gør meget ud af apporteringsdelen. Godt for det, for setteren kan faktisk lære at apportere ganske glimrende. Før i tiden mente mange, at en ordentlig basis-træning ikke var så vigtig. Det var accepteret, at hunde ikke stoppede prompte på opfløj, eller at de ikke kunne gå ved fod. Her er der i klubben rettet meget op: Hunde, der ikke har deres basis i orden, når ikke langt på prøverne.

I vandet

Gå roligt frem i træningen med en setter. Det er som nævnt bløde hunde,

Om forfatteren

Rolf Andersen (f. 1954) har gennem 30 år arbejdet som professionel hundetræner og er bl.a. kendt fra Danmarks Radio, TV2 og TV2Lorry. Han er forfatter til bøgerne "Få den hund, du fortjener", "Få den jagtkammerat du fortjener" og "Fik du den jagtkammerat du fortjente?". Se hundetraening.com.

og de er som regel nemme at få kontakt til, men du kommer ingen vegne med at tale eller agere hårdt. I apporteringstræningen skal du passe på ikke at kede hunden. Lad det komme langsomt, og kast kun en dummy til hunden, hvis der er en plan med det.

Vi kender det jo nok alle sammen: Man træner alene og mangler måske lidt inspiration, og først ude i marken spekulerer man over, hvad man egentlig skal lave med hunden. Så bliver det ofte til at kaste en dummy 15 meter. Det har hunden ikke nogen som helst glæde af. Træn i stedet det, hunden ikke er så god til, og byg det op, til der bliver succes.

De engelske settere, jeg har trænet, har alle vist en stor passion for vand, og de apporterer fint derfra. Selv om de nok kan holde til lidt koldere vand end en pointer, må man tage hensyn, for den har ikke pels som en labrador, der er fyldt med lanolin. Så pas på din hund, så holder den længere. Få noget bevægelse i den efter en kold dukkert, så der kommer noget varme i den.

Jeg er ikke pjattet med tøj til hunde, men til de tyndhårede er det en god ide at give et varmedækket på, når den skal sidde stille i længere tid i den kolde tid. Det kan typisk være til jagt-frokosten, hvor hunden sidder i bilen. ►

Et oliefyr i bilen er også en mulighed, men unægteligt dyrere end et dækket. En anden mulighed, jeg har set, er en skummåtte, der virker som et varmetæppe. Det sættes i cigartænderen i bilen og bliver kun lunt. Det kan klippes til, så det passer til bilen, og kan også bruges i hundehuse. Hvis du er usikker på, om hunden gnasker i det, kan du lægge en krydsfinerplade over.

Fordele og mangler

Det er sjovest og mest givende at bruge de forskellige jagthundes spidskompetencer. Der er mange racer at vælge imellem, og en engelsk setter har så mange gode sider, der skal anvendes. Det ville være en skam kun at bruge en setter som apportør og fratage sig selv og hundens glæden ved de flotte krydssøg og den stramme stand.

Du kan såmænd også sagtens have en engelsk setter som familiehund, hvis du er indstillet på dens krav til motion og motivering. Den er bare ikke velegnet til kun at få en lille tissetur i snor. Men hvis du er aktiv i naturen, vil den sikkert trives fint.

I dens rigtige element og med den rigtige træning er der kun gode ting at sige om den engelske setter. Den er ædel og smuk, og det er effektivt at jage med en engelsk setter.

Jagt for jagtens skyld

Nogle anskaffer sig en jagthund, for at den hurtigst muligt skal kunne få fugle op og hente dem, når de er skudt, så lovens krav er opfyldt. Derudover orker de ikke at gøre ret meget ud af træningen, fordi skydningen prioriteres højere. Hvis du tilhører denne gruppe jægere, skal du i mine øjne finde en anden hund end den engelske setter.

Synes du derimod, at træningen er lige så inspirerende som selve jagten, og at søg, stand, skud og apportering er en helhed, ja, så kunne den engelske setter være hunden for dig. Den byder på utrolig mange gode oplevelser, nemlig jagt for jagtens skyld, hvor det ikke er antallet af fugle, der tæller mest, men derimod hver enkel situation i samarbejde med hunden. ■

Vil du vide mere?

Du kan få svar på alle dine spørgsmål og sikkert også komme ud at se en engelsk setter, hvis du kontakter klubben. engelsksetterklub.dk.

**DERFOR BRUGER
JEG KINGSMOOR**

Kingsmoor giver min hund udholdenhed og en pæn pels. Desuden får jeg en glad hund. Jeg bruger mest Kingsmoor Pure HAVFISK, men når jeg træner meget med min hund, får den Pure SPORT.

Flemming Ransborg
med Enzo (Kærholt Mads)
Vinder af bl.a.

- 1. v. Mesterskabsprøve, 2014
- 1. v. Efterårsvinderklasse Hellevad, 2014
- 1. v. Danmarksmesterskabet, 2014

Kingsmoor

- sund dansk mad til din hund og kat.
Tilberedt med hjerte og passion.

www.kingsmoor.dk

facebook.com/kingsmoor